

NOKUTs tilsynsrapporter

Livsstils- og kroniske sykdommer

Østfold Fagskole

September 2012

Utdanningssted:	Østfold Fagskole
Utdanningstilbud:	Livstils- og kroniske sykdommer
Dato for vedtak:	13.09.2012
Utdanningslengde:	Ett år på heltid / to år på deltid
Sakkyndige:	Bente Bjørslund og Siw M. Storsveen
Saksnummer:	12/129

Forord

Fagskoleutdanning er yrkesrettet utdanning som bygger på fullført videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse. Fagskoleutdanning har et omfang på minst et halvt år og maksimalt to år som heltidsutdanning. Betegnelsen fagskoleutdanning er beskyttet gjennom fagskoleloven. For å kunne bruke betegnelsen fagskoleutdanning, må utdanningstilbudet være godkjent av NOKUT.

Vurderingsprosessen starter med at en tilbyder søker NOKUT om godkjenning av et utdanningstilbud. Søknaden blir først gjenstand for en innledende vurdering, for å avklare om forutsetningene er tilstede for videre behandling jevnfør NOKUTs «Retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning», kapittel 4. I den innledende vurderingen ser NOKUT blant annet på om styringsordning og reglement er tilpasset utdanningstilbudet og om tilbyder har et tilfredsstillende system for kvalitetssikring.

Søknader som tilfredsstillende forutsetningene for behandling blir videre vurdert av eksterne, uavhengige sakkyndige oppnevnt av NOKUT. De sakkyndige vurderer søknaden opp mot 17 likeverdige faglige kriterier nedfelt i NOKUTs retningslinjer, kapittel 7.

Til den sakkyndige vurderingen har NOKUT oppnevnt:

- Bente Bjørslund
- Siw M. Storsveen

Når de sakkyndige har funnet at ett eller flere av de faglige kriteriene ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte, sendes den sakkyndige rapporten (kapittel 3 i denne rapporten) til tilbyder for kommentarer. Tilbydere kan da påpeke mangler eller misforståelser i de sakkyndiges innstilling. NOKUT tillater i tillegg mindre justeringer. De sakkyndige vurderer tilbakemeldingen fra tilbyder, før NOKUT konkluderer og fatter endelig vedtak.

I denne rapporten er alle vurderingene som danner grunnlag for godkjenningen samlet. Tilbyder plikter å gjennomføre utdanningstilbudet slik det fremgår av denne rapporten og søknaden som ligger til grunn. Studenter kan lese rapporten for å få inntrykk av hvilken utdanningskvalitet de kan forvente. Yrkeslivet og andre samfunnsgrupper kan også orientere seg om den sluttkompetansen studentene sitter igjen med, og innholdet i utdanningen.

NOKUT, 13.09.2012

Terje Mørland
direktør

Innhold

1	Informasjon om søkeren	1
1.1	Informasjon om tilbyder og utdanningstilbudet	1
2	Informasjon om prosessen	2
2.1	Innledende vurdering	2
2.2	Sakkyndig vurdering	2
2.3	Tilsvarsrunde	3
2.4	Vedtak	3
3	Sakkyndig vurdering av utdanningstilbudet	4
3.1	Læringsmål og kvalifikasjoner	4
3.2	Faglig innhold	8
3.3	Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer	10
3.4	Eksamen og vitnemål	14
3.5	Infrastruktur	16
3.6	Konklusjon fra de sakkyndige	19
4	Tilsvarsrunde	20
4.1	Søkers tilbakemelding på sakkyndig vurdering	20
4.2	Sakkyndige tilleggsvurdering	21
4.3	. Endelig konklusjon fra sakkyndig komité	22
5	Vedtak	23
6	Dokumentasjon	23
	Vedlegg 1:	24
	Vedlegg 2:	25

1 Informasjon om søkeren

1.1 Informasjon om tilbyder og utdanningstilbudet

Østfold fagskole søkte NOKUT 14.02.2012 om godkjenning av fagskoleutdanningen «livsstils- og kroniske sykdommer». Utdanningen er et ettårig tilbud som gis på deltid over to år. Undervisningen er stedbasert og gis ved Østfold Fagskole, og det er søkt godkjenning for inntil 30 studenter.

Østfold Fagskole har ti godkjente fagskoletilbud:

- Aldring og helse – aktiv omsorg
- Barsel- og barnepleie
- Helseadministrasjon og pasientrettede IKT-systemer
- Kreftomsorg og lindrende pleie
- Psykisk helsearbeid
- Bygg og anlegg
- Elektrofag, elkraft
- Kjemi – fordypning matteknikk
- Kjemi – fordypning prosessknikk
- Teknikk og industriell produksjon – fordypning maskinteknikk

NOKUT har gjennomgått søkers hjemmesider: fagskole.ostfoldfk.no.

Tilbyders styringsordning og reglement ble godkjent av NOKUT 31.08.2011 (jf. NOKUTs sak 11/120-3).

Tilbyders system for kvalitetssikring ble godkjent av NOKUT 18.10.2010 (jf. NOKUTs sak 10/338-2).

Vurdering

Tilbyder gir informasjon som ikke kan føre til misforståelser om bruk av fagskolebegrepet. Informasjonen på søkers internetsider er i samsvar med søknadens innhold og godkjenningsstatus i NOKUT.

2 Informasjon om prosessen

2.1 Innledende vurdering

Vurderingsprosessen starter med at en tilbyder søker NOKUT om godkjenning av et utdanningstilbud. Søknaden blir først gjenstand for en innledende vurdering, for å avklare om forutsetningene er tilstede for videre behandling, jf. NOKUTs «Retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning» (NOKUTs retningslinjer), kapittel 4.

Forutsetningene for at en søknad om godkjenning av en fagskoleutdanning tas under behandling, er at søknaden beskriver og dokumenterer kvaliteten på utdanningstilbudet i henhold til NOKUTs mal for elektronisk søknad. Det må fremgå av søknaden at utdanningstilbudet er innenfor rammen av minst et halvt år og maksimalt to år som heltidsutdanning (Normert arbeidsmengde for fagskolestudenter skal ligge på mellom 1 500 og 1 800 timer per hele studieår.).

Søknaden skal sannsynliggjøre at utdanningstilbudet bygger på fullført videregående opplæring og at utdanningstilbudet er yrkesrettet. For tilbydere som ikke helt ut er eid av staten, fylkeskommune eller kommune må søker / tilbyder være registrert i Enhetsregisteret.

I den innledende vurderingen ser NOKUT på om søkeren har en styreordning, et reglement og et system for kvalitetssikring som er tilfredsstillende i henhold til lover og regler, jf. NOKUTs retningslinjer, kapittel 5 og 6. Ulike sider rundt ansvarsforhold må også være avklart. Hvis forutsetningene for videre behandling ikke er til stede, blir søknaden avvist. Søkeren kan da tidligst søke om ny godkjenning i neste søknadsrunde.

NOKUTs vurdering av systemet for kvalitetssikring kan ikke påklages, jf. forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (NOKUT-forskriftene) § 1-9 c).

2.2 Sakkyndig vurdering

Hvis forutsetningene for videre behandling er til stede, blir søknaden vurdert av en sakkyndig komité. Komiteen vurderer om de faglige kriteriene for å få godkjent en fagskoleutdanning er tilfredsstillende oppfylt. Disse kriteriene står i NOKUTs retningslinjer, kapittel 7.

Det er i alt 18 kriterier. Disse er delt inn i fem områder

- Læringsmål og kvalifikasjoner (kriterium 1-5)
- Faglig innhold (kriterium 6 og 7)
- Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer (kriterium 8-12)
- Eksamen og vitnemål (kriterium 13 og 14)
- Infrastruktur (kriterium 15-18)

Kriterium 5, vedrørende nasjonale krav og internasjonale forpliktende avtaler, blir kun vurdert der dette er aktuelt.

Kriterium 10, vedrørende praksis i utdanningen, blir kun vurdert der praksis er en del av utdanningen eller der de sakkyndige mener praksis må være en del av utdanningen.

De sakkyndige må finne at alle kriteriene er oppfylt på en tilfredsstillende måte for at utdannings-tilbudet skal kunne godkjennes som fagskoleutdanning. Komiteen konkluderer under hvert kriterium om noe må eller bør endres for at kriteriet skal bli oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Hvis komiteen finner at alle kriteriene er oppfylt på en tilfredsstillende måte, anbefaler den at søknaden godkjennes. NOKUT fatter så vedtak i saken.

2.3 Tilsvaarsrunde

Søkerens tilbakemelding på sakkyndig vurdering

Hvis komiteen finner at ett eller flere kriterier ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte, får søkeren minimum seks uker på å uttale seg om de sakkyndiges vurderinger (tilsvaarsrunde), jf. NOKUT-forskriften § 5-1 (3). Søkeren får tilsendt en mal som skal benyttes. Hensikten med tilsvaarsrunden er at søkeren kan oppklare eventuelle misforståelser fra de sakkyndiges side.

I utgangspunktet baseres søknadsprosessen på den informasjon, og den utdanningsplan, søkeren har presentert for NOKUT på søknadstidspunktet. I tilsvaarsrunden tillater imidlertid NOKUT mindre justeringer i forhold til den opprinnelige søknaden. Dersom nødvendige justeringer krever endringer i utdanningsplanen, må en oppdatert plan legges ved tilsvaret.

Hvis søkeren, i sin tilbakemelding i tilsvaarsrunden, kommer med større endringer i studieplanen eller opplegget rundt, anser NOKUT dette for å være en ny søknad. Tilsvaret blir da avvist. NOKUT fatter så vedtak i saken.

Sakkyndig tilleggsvurdering

Hvis søkeren har kommet med en tilbakemelding i tilsvaarsrunden innen fristen, og denne tilbakemeldingen ikke medfører større endringer i studieplanen eller opplegget rundt, vurderer den sakkyndige komiteen tilbakemeldingen. Komiteen kan enten opprettholde sin vurdering av den eller de aktuelle kriteriene, eller endre sin konklusjon til fordel for søkeren.

Komiteen gir så sin endelige tilrådning. Hvis det fortsatt er kriterier som ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte, tilrår komiteen at søknaden ikke godkjennes. I motsatt fall tilrår komiteen at søknaden godkjennes.

Komiteens vurderinger og tilrådning kan ikke påklages, jf. NOKUT-forskriften § 1-9 c).

2.4 Vedtak

Søknadsprosessen avsluttes med at NOKUT fatter vedtak i saken.

3 Sakkyndig vurdering av utdanningstilbudet

Kriteriene i dette kapitlet, 1-18, er likeverdige. Det vil si at de sakkyndige må finne at alle kriteriene er tilfredsstillende oppfylt for at utdanningstilbudet skal kunne godkjennes som fagskoleutdanning. Kriteriene står skrevet i NOKUTs retningslinjer kapittel 7. Kriterium 5, om nasjonale krav, er irrelevant og derfor ikke vurdert.

3.1 Læringsmål og kvalifikasjoner

3.1.1 Utdanningstilbudets navn (kriterium 1)

«Utdanningstilbudets navn skal være dekkende for innholdet og den yrkeskompetansen utdanningstilbudet gir.»

Presentasjon

Navnet på utdanningstilbudet i søknadsskjemaet – ”Fagskoleutdanning i Livsstils- og kroniske sykdommer” – beskrives som et fagskolestudium som er en yrkesrettet tertiærutdanning over videregående skoles nivå. Utdanningen gir kompetanse til å møte pasienter/brukere med livsstils- og kroniske sykdommer, og skal sikre den enkeltes, samfunnets og arbeidslivets behov for ny kompetanse i tråd med nye oppgaver og utfordringer (jf. St.meld. nr. 47 (2008-2009); Samhandlingsreformen).

Studieplanen beskriver Østfold fagskole sitt ønske om å bygge opp en fagskoleutdanning innenfor området livsstils- og kroniske sykdommer med hovedfokus på kols, hjerte- og karlidelser, diabetes og sykkelig overvekt. Utdanningen er tverrfaglig og er rettet mot arbeidstakere med forskjellig faglig bakgrunn innen helse- og sosialfagene i videregående opplæring.

Vurdering

Utdanningstilbudet i søknadsskjemaet og studieplanen inneholder et navn; ”Fagskoleutdanning i Livsstils- og kroniske sykdommer”, som vi mener er dekkende for studietilbudet både innad i fagmiljøet og utad blant folk flest. Det er også samsvar i hvem utdanningen er rettet mot, og at målet er å utdanne reflekterte yrkesutøvere med fagskoleutdanning, som skal ha en god teoretisk og praktisk forståelse av de viktigste prinsippene for rehabiliterende, helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeid.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.1.2 Læringsmål (kriterium 2)

«Læringsmål skal gjelde for hele utdanningstilbudet og beskrive forventet oppnådde kvalifikasjoner, spesifisert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Kvalifikasjonene må være på tertiært nivå, det vil si på nivået over det som oppnås i videregående opplæring.»

Presentasjon

I følge søknadsskjemaet forventes det at studentene skal inneha kvalifikasjoner etter endt utdanning relatert til områdene:

Kunnskaper:

- Studenten har felles kunnskapsgrunnlag om referanserammer, verdier og lovverk for helse- og sosialutdanningen.
- Har god kunnskap om livsstils- og kroniske sykdommer og hva som fremmer og hemmer god helse i ulike livsfaser.
- Har god kunnskap om helsefremmende og forebyggende tiltak.
- Har god kunnskap om aktørene i pasientforløp i kommunal, privat og spesialisthelsetjenesten, og er bevisst på hvordan både egen og andres kompetanse er nødvendig og utfyller hverandre for å gi best mulig kvalitet på tjenestetilbudet.
- Studenten har fordypet seg innenfor et valgt tema, har innhentet, vurdert og bearbeidet teori, og drøftet sammenhengen mellom teori og praksis.

Ferdigheter:

- Studenten kommuniserer profesjonelt med brukere, pårørende og medarbeidere og tar medansvar for tilbakemelding til faglig og politisk myndighet om hjelpebehov og virkning av tiltak.
- Kan identifisere ressurser hos pasienten og i dennes miljø, og vurdere å iverksette tiltak for å fremme helse og forebygge sykdom og funksjonsnedsettelse.
- Studenten har kompetanse og kan utføre helsefremmende og forebyggende tiltak i samarbeid med pasienten, pårørende og andre fagpersoner.
- Har kompetanse til å ivareta daglig ledelse av mindre arbeidsgrupper og enheter. I dette ligger kompetanse til å planlegge en arbeidsdag for seg selv og sine medarbeidere, planlegge gjennomføring av arbeidsoppgaver, organisere samarbeid, legge til rette for nødvendig møtevirksomhet, samt ha en klar og tydelig kommunikasjon.
- Studenten skal kunne systematisere, utvikle og formidle erfaringsbasert kunnskap.

Generell kompetanse:

- Studenten identifiserer etiske utfordringer og dilemmaer, reflekterer over egen praksis og begrunner sine vurderinger faglig, etisk og juridisk.
- Studenten samarbeider med pasientene og deres pårørende på en måte som ivaretar brukermedvirkning og mestring, og på en måte som møter behovet for meningsfull aktivitet.
- Studenten kan delta i faggrupper for å kvalitetssikre og videreutvikle kunnskaper og ferdigheter i, og forståelse for fagfeltet på egen arbeidsplass.
- Studenten har kompetanse til å undervise enkeltpersoner og grupper om temaer innenfor eget arbeidsområde, og til å veilede i bruk av aktuelle verktøy og metoder knyttet til fagfeltet.
- Studenten er bevisst på seg selv og over de faktorene som både fremmer og hemmer samhandling i en gruppe.
- Studenten har utviklet og er bevisst sin profesjonelle kompetanse, sin kreativitet og sitt mot, og forvalter kompetanse og bidrar til faglig utvikling på egen arbeidsplass.

I studieplanen beskriver fagskolen mål om å utdanne reflekterte yrkesutøvere med fagskoleutdanning i livsstil- og kroniske sykdommer med en god teoretisk og praktisk forståelse av de viktigste

prinsippene for rehabiliterende, helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeid. Studentene skal opparbeide en analytisk, kritisk og reflektert holdning til sin egen yrkes- og praksisutøvelse. Utdanningen skal gi gode ferdigheter i forebygging, habilitering, tilrettelegging og samhandling med andre. Dette innebærer kunnskap og ferdigheter til å etablere, gjennomføre og evaluere sykdomsforebyggende tiltak i praksis overfor pasienter og brukere. Utdanningen skal også dyktiggjøre studentene til nettverksarbeid, informasjon, kommunikasjon og veiledning til pasienter og pårørende.

Vurdering

Vi vurderer at studieprogrammet tydelig viser studietilbudets læringsmål og fagskolens ønske om å gi studentene spesifikk teoretisk kompetanse innen livsstils- og kroniske sykdommer. Studieprogrammet har fokus på tverrfaglighet og har et brukerperspektiv. Det kommer frem i studieplanen at studiet er bygget på samme lest som andre fagskoleutdanninger i helse- og sosialfag, med en felles modul 1. Denne modulen skal bidra til at studentene utvikler nødvendig kunnskap og forståelse i en felles referanseramme for yrkesutøvere i helse- og sosialtjenesten, og videre er det et ønske om bedre samarbeid mellom ansatte inne helse- og sosialsektoren.

Gjennom sitt tydelige fokus på kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse tilfredsstilles kriteriene for faglig forsvarlighet, etisk forsvarlighet, brukerperspektivet og pasientsikkerhet. Det anses å føre fram til reflekterte yrkesutøvere med høy yrkesetisk standard som tar initiativ til å planlegge, organisere og iverksette tiltak med tjenesteytere og brukere.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.1.3 Utdanningstilbudets relevans (kriterium 3)

«Tilbyder skal synliggjøre at utdanningstilbudet har relevans i forhold til nærings- og samfunnsliv.»

Presentasjon

I søknaden kommer det frem at hovedfokuset i fagskoleutdanningen er å gi nødvendig/tilpasset helsehjelp til personer med livsstils- og kroniske sykdommer. Etter at Samhandlingsreformen trådte i kraft er behovet stort for økt kompetanse innen dette fagfeltet. Alle arbeidsplasser som tilbyr helsetjenester har behov for en slik kompetanse.

Fagskoleutdanning i Livsstils- og Kroniske sykdommer skal sikre den enkeltes, samfunnets og arbeidslivets behov for kompetanse i tråd med dagens og fremtidens oppgaver og utfordringer innenfor dette forebyggende og rehabiliterende satsningsområdet. Med bakgrunn i den nye reformen vil denne gruppen pasienter i mye større grad bli ivaretatt av kommunehelsetjenesten.

I Studieplanen kommer det frem at praksisperioden skal utgjøre minimum 25 prosent av samlet studietid, dvs. 10 uker i løpet av 1. studieår. Den er obligatorisk og gjenspeiler innholdet i teorimodulene. Studenter som ikke har praksis fra arbeid med mennesker og/eller som ikke har sitt daglige arbeid innen et egnet fagfelt, kan gjennomføre praksisen på arbeidsplasser som tilbyr

helsetjenester, som Helsehus, bofellesskap, hjemmetjenester, sykehjem, sykehus, omsorgsbolig, dagsenter, eldrecenter etc. Ellers kan praksisen gjennomføres som et prosjektarbeid på egen arbeidsplass.

Vurdering

Det kommer frem at det er et økt behov for denne kompetansen etter at samhandlingsreformen trådte i kraft, og at fagskolen ønsker å møte dette behovet. Vi finner fagutdanningen aktuell innenfor alle arbeidsplasser som tilbyr helsetjenester, og fagutdanningen er yrkesrettet og gir kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere opplæringstiltak.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.1.4 Opptakskrav (kriterium 4)

«Opptakskravet skal samsvare med det faglige innholdet og de læringsmål som utdanningstilbudet bygger på.

- Utdanninger i fag/fagområde som på videregående opplæringsnivå ender med fag- eller svennebrev eller yrkeskompetanse, skal på fagskolenivå bygge på fag- eller svennebrevet, yrkeskompetansen eller tilsvarende realkompetanse.
- Realkompetansevurdering av søkere skal skje etter gitte retningslinjer som inneholder informasjon om hvilke fag og kvalifikasjoner i det formelle opptaksgrunnlaget som vurderes og hvordan nivået på kvalifikasjonene i realkompetansesammenheng fastsettes.»

Presentasjon

I følge søknaden vises det til Nasjonale Retningslinjer, NUFHS, med Opptaksregler for fagskoleutdanning i helse og tekniske fag, § 8 og § 10, er opptakskravet fullført og bestått videregående opplæring med fagbrev/vitnemål fra relevant yrkesutdanning fra videregående skole eller søkere som kan dokumentere at de skal gjennomføre fagprøve etter opptaksfristen, kan tildeles plass på vilkår om bestått prøve. Det kan også gjøres opptak på grunnlag av realkompetansevurdering. Kriterier som ligger til grunn for realkompetansevurdering er Vg1 og Vg2 helsefagarbeider i tillegg til relevant praksis i forhold til utdanningen. Søkere med utenlandsk utdanning, fra andre nordiske land er kvalifiserte for opptak når den videregående opplæringen i de respektive landene gir generelt opptaksgrunnlag til tertiærutdanning tilsvarende norsk ett-årig fagskoleutdanning i helse- og sosialfag. Søkere utenfor Norden må dokumentere opplæring og praksis ved autorisert translatør og ha bestått eller ha likeverdig realkompetanse i de felles allmenne fagene tilsvarende Vg1 og Vg2 i yrkesfaglige studieretninger i Kunnskapsløftet 2006. Søkere som har utenlandsk utdanning, godkjent i Norge, må også være autorisert i Norge ved inntak til fagskoleutdanning i helse- og sosialfag. Fagskoleutdannelsen bygger på en helsefaglig grunnkompetanse.

Vurdering

Opptaksgrunnlaget blir tydelig presisert både i søknad for godkjenning og studieplanen. Det er i tillegg tydeliggjort for realkompetansevurdering og for søkere fra utlandet. Fagskoleutdanningen er tverrfaglig, og er rettet mot arbeidstakere med forskjellig faglig bakgrunn innen helse- og sosialfagene i videregående opplæring. Vi kan ikke se at fagskolen gir svar på hva som er relevant praksis ved realkompetansevurdering og av hvor lang varighet denne praksisen må være.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må tydeliggjøre hva som er relevant praksis og av hvilken varighet denne må være ved realkompetansevurdering for opptak.

3.2 Faglig innhold

3.2.1 Planen for utdanningstilbudet (kriterium 6)

«Planen for utdanningstilbudet skal beskrive utdanningstilbudet som en helhet og må:

- inneholde navn, mål, omfang, faglig innhold - herunder praksis, lærestoff, undervisningsformer og arbeidsmetoder lærerstøttet undervisning og selvstudier/egenarbeid, forventet arbeidsmengde for studentene og vurderingsordninger.
- beskrive sammenhengen mellom de forskjellige fag, deler og kvalifikasjoner som inngår eller kan inngå i utdanningstilbudet.
- være utformet slik at studentene kan kontrollere at de får det utdanningstilbudet de er lovet.»

Presentasjon

Studieplanens fremside viser utdanningens navn som beskriver utdanningens innhold. Fagskolens mål er å utdanne reflekterte yrkesutøvere med fagskoleutdanning i Livsstils- og kroniske sykdommer. Moduler og program for øvrig synes å passe med antall studietimer; 1700. Praksis skal utgjøre minimum 25 prosent av samlet studietid (10 uker) 1. år. Utdanningen skal gi studentene en god teoretisk og praktisk forståelse av de viktigste prinsippene for rehabiliterende, helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeid. Yrkesutøvere skal ha en analytisk, kritisk og etisk reflektert holdning til sin egen yrkes- og praksisutøvelse. Utdanningen skal gi gode evner og ferdigheter i forebygging, habilitering, tilrettelegging og samhandling med andre.

Studieplanen inneholder videre enkelte moduler som blir nøye beskrevet i relasjon til faglig innhold, varighet, mål for den enkelte modul, arbeidskrav, vurderingsform og litteraturliste. Praksis på egen arbeidsplass eller annen praksis er beskrevet med innhold, mål, varighet, arbeidskrav og vurderingsform (bestått/ikke bestått). Studentene leverer inn en skriftlig fordypningsoppgave i siste modul med påfølgende muntlig høring, og det settes en karakter på grunnlag av vurderingen av denne. I tillegg skal det gjennomføres en praktisk eksamen.

Vurdering

Vi mener at fagskoleutdanningen har lagt opp til et spennende tilbud til studentene som vist gjennom studieplanens enkelte moduler. Likevel savner vi en tydeligere og mer konkret plan for viktige fagområder for mennesker med kroniske sykdommer; kols, hjerte- og karlidelser, diabetes og sykkelig overvekt, som det vises til i studieplanen som viktige områder å utvikle kunnskap og kompetanse i forhold til. Vi finner ikke noen spesifikk undervisning relatert til dette i de enkelte modulene, ei heller faglitteratur relatert til disse fagområdene. Det er bare henvist til bøkene: ”Å leve med kronisk sykdom” (Gjengedal & Hanested 2007) og ”Forebyggende helsearbeid” (Mæland 2010). Vi savner at det blir undervist også om de enkelte kroniske lidelser det står referert til i studieplanen. Vi mener at det er helt nødvendig at det blir gitt forelesninger i de enkelte livsstils- og kroniske sykdommer for å få et tilfredsstillende utdanningstilbud. Vi ser at fagskolen benytter begrepene habiliterende i enkelte sammenhenger og rehabiliterende i andre. Det er naturlig at begge begreper er en del av skolens fokus, men vi kan ikke se at dette er tanken her. Vi mener at tilbudet om praksis er tilfredsstillende.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må få inn mer undervisning og faglitteratur relatert til kols, hjerte- og karlidelser, diabetes og sykkelig overvekt som nevnt i fagskolens studieplan s. 4.

Tilbyder bør tydeliggjøre begrepene habiliterende og rehabiliterende, og hvorfor de kommer atskilt ulike steder i teksten.

3.2.2 Utdanningstilbudets innhold (kriterium 7)

«Utdanningstilbudets innhold skal være dekkende og relevant for å nå læringsmålene og aktuell i forhold til utviklingen innen yrkesfeltet.»

Presentasjon

Utdanningen er et deltidsstudium over to år med to dager undervisning pr. uke, men studiet kan tas over lengre tid ved at den enkelte modul forskyves. Fagskoleutdanningen synes å tilfredsstillende både læringsmålene innad (indre validitet) og relatert til relevans for samfunn og yrkeslivet (ytre validitet).

Vurdering

Vi mener at fagskolens fokus på forebyggende og helsefremmende arbeid, samhandling og livsstils- og kroniske sykdommer er svært aktuelle tema og relevant i forhold til dagens helsevesen. Med tanke på St.meld. nr. 47 (2008-2009) Samhandlingsreformen vil nettopp de endringene som skjer ute i kommunene kreve økt kompetanse og en utdanning som dette.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.3 Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer

3.3.1 Undervisningsformer og arbeidsmetoder (kriterium 8)

«Undervisningsformer og arbeidsmetoder skal være tilpasset opptakskrav og mål.

- Lærernes undervisningsformer og studentenes arbeidsmetoder skal være varierte og bygge på den modenheten studentene har oppnådd som elev eller lærling i videregående opplæring. Alle former og metoder skal beskrives, herunder tilrettelegging for og gjennomføring av e-læring og fjernundervisning.»

Presentasjon

Studieplanen beskriver varierte undervisningsformer basert på erfaring med aktiv deltakelse fra studentene, og undervisningsformer og arbeidsmetoder er forelesninger, mappevurdering, storyline, rollespill og audiovisuelle hjelpemidler. Tema ligger nært opp til studentenes erfaringer og problemstillinger fra praksisfeltet, utfordringer i arbeidslivet og sentral teori (tilpasset studentenes forutsetninger). Læringsmål (kunnskaper-ferdigheter-generell kompetanse), undervisningsmoduler (1 felles innholdsdel, 3 fagspesifikke, 1 fordypningsmodul), pensum og den samfunnsmessige relevansen er tilpasset opptakskravene.

Studentene vil ha ansvar for egen læring og må aktivt oppsøke læresituasjoner. Dette medfører at studentene må være bevisst eget læringsbehov og at de aktivt må samhandle med andre aktører i læringsmiljøet for å kunne hente ut og nyttiggjøre seg eget læringspotensiale. Det vil bli lagt vekt på logg og egne refleksjonsnotater både i forhold til praksis og teori. Gruppearbeid benyttes gjennom hele studietiden og har som hensikt å stimulere til tverrfaglig samarbeid, økt samhandling og relasjonskompetanse. Studiet er et deltidsstudium over to år (70 uker) med to skoledager pr. uke og veksling mellom teori og praksis. Praksis er en obligatorisk del av studiet og viktig for å oppnå målsettingen om en praksisnær og yrkesrettet utdanning. Fronter benyttes som læringsplattform. Fjernundervisning blir ikke nevnt i Studieplanen.

Vurdering

Vi mener at undervisningstilbudet er godt og variert og tilfredsstillende studiets målsetting, og vi har ingen kommentarer til undervisningsformer og arbeidsmetoder. Studentene vil lære seg å samhandle med andre gjennom en utstrakt virksomhet med storyline, rollespill, og arbeid i grupper med gruppeoppgaver. Det vil bli gitt veiledning i praksis og ved skriving fordypningsoppgaven. Ved at studentene har ansvar for egen læring, vil studentene kunne få mer utbytte av studiet og bli dyktige medarbeidere etter gjennomført studium. Studiet er også tilrettelagt for at studentene skal benytte logger og refleksjonsnotater, og møtes med jevne mellomrom for på den måten oppnå trivsel og et godt læringsklima.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.3.2 Det pedagogiske opplegget (kriterium 9)

«Det pedagogiske opplegget skal sørge for oppfølging av studentene både som gruppe og som individ og skal så langt det er mulig og rimelig, tilrettelegges etter enkeltstudenters særskilte behov.»

Presentasjon

Av søknaden og studieplanen ser vi at arbeidskrav, praksis og refleksjoner skal sikre individet/gruppen pedagogisk, og læreren veileder og fungerer som katalysator for individ/gruppen. Mappevurderinger skal sikre sammenheng og helhet i læringsprosessen, tettere dialog mellom faglærer og student om progresjon og utvikling gjennom studiet. Studenten skriver refleksjonsnotat over egen læringsprosess. Det pedagogiske opplegget sikrer studentenes oppfølging enkeltvis og i gruppe via faglærer som har jevnlig kontakt med klassen. Gjennom praksisperioden vil faglærer foreta praksisbesøk. Det legges opp til tett kontakt med studentene for å hindre frafall (studentoppfølgingsansvarlig gjennomfører studentsamtale hvert år og kartlegger ev. individuelle behov for tilpasninger). Skolen har et godt tilbud til studenter med lese- og skrivevansker, og kan legge til rette for særskilte tiltak ved eksamen. Opplæringen tilpasses den enkelte for å sikre at målene i fagutdanningen nås ved at det legges til rette individuelt og for den enkeltes særskilte behov, og studiet kan tas ut over estimert tid via de enkelte moduler. Den digitale læringsplattformen er Fronter.

Vurdering

Det er satt et tak på 30 studenter pr. klasse. Dette for at faglærer skal ha god tid til den enkelte student, og det beskrives at studentene skal følges tett. Det er lagt opp til gruppearbeid og oppgaver som skal løses i grupper, storyline og rollespill. Vi mener at dette kan gjøre at studentene blir godt kjent med hverandre og skaper trivsel og et godt læringsmiljø. Det er mappeinnleveringer etter den enkelte modul, og disse vil til sammen gi et helhetlig inntrykk av studentens læringsutbytte. Det er også lagt opp til veiledning i praksis og ved skriving av fordypningsoppgaven. Vi vurderer det til at skolen har et opplegg for og erfaring med studenter med særskilte behov, som lese- og skrivevansker, og faglærerne kan tilrettelegge for tilpasset undervisning for den enkeltes behov, ev. hjelpe til å anskaffe hjelpemidler.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.3.3 Praksis (kriterium 10)

«Praksis skal være beskrevet i planen som ethvert annet faglig element, og være relatert til de kvalifikasjoner studenten skal få gjennom sin utdanning.»

Presentasjon

Av søknaden og studieplanen ser vi at praksis er et middel for å oppnå fagskoleutdanningens målsetting og kontakt med fagfeltet er en viktig faktor for utdanningen. Det kan velges mellom to ulike former for praksis: 1) Praksis på arbeidsplasser som tilbyr helsetjenester for de av studentene

som ikke har praksis fra arbeid med mennesker og/eller som ikke har sitt daglige arbeid innen et egnet fagfelt eller 2) Praksis på egen arbeidsplass – prosjektarbeid innen endrings-/utviklingsarbeid med fokus på forebyggende og habiliterende tiltak for mennesker med livsstils- og kroniske lidelser.

Studentene skal utvikle evne til refleksjon og samhandling, og studentenes selvfølelse og motivasjon skal styrkes gjennom praksis. Praksis skal bidra til at studenten har fått kunnskap og evne til å starte opp og fullføre ulike helsefremmende og rehabiliterende og sykdomsforebyggende tiltak i samarbeid med pasienter, pårørende og andre fagpersoner. Ved begge former for praksis vil studenten bli fulgt opp av skolens faglærer og praksisstedets veileder. Faglærer veileder og bistår student og praksisstedets veileder med oppstart, midtvaluering og sluttevaluering. Praksis skal utgjøre minimum 25 prosent av samlet studietid (10 uker), og i løpet av 1. studieår på 38 uker vil 28 uker være teoretiske studier og 10 uker til praksisstudier. Målet er at studenten får vist sin kompetanse relatert til kroniske sykdommer innenfor egen organisasjon.

Mål, arbeidskrav og vurderingsform er beskrevet i Praksishefte for fagskoleutdanning. Studentene skal synliggjøre sine kunnskaper, ferdigheter og generelle kompetanse fra teorien ut i praksis, ha fokus på det mellommenneskelige og ta ansvar for egen læring og være reflekterte. Aktuelle praksissteder beskrives som: Helsehus, kommunehelsetjenesten i Østfold og private helseinstitusjoner.

Vurdering

Praksisperiodene er godt beskrevet i studieplanen, og vi mener det er et fortrinn for studentene at de kan velge i to typer praksis. Kravet om minimum 10 uker praksis vurderes å være tilfredsstillende. Fagutdanningen synliggjør at den er yrkesrettet og har fokus på praksis, og derfor er relevant for nærings- og samfunnsnivå. Vi viser til vedlegget om Praksissteder hvor det kun nevnes at det gjøres avtaler med følgende institusjoner: Helsehus, Kommunehelsetjenesten i Østfold og private helseinstitusjoner uten å nevne om det er inngått avtaler med noen praksisplasser.

Utdanningen består av både teori og praksis. Utdanningen går over 70 uker deltid, hvorav praksis går over 10 uker. Vi mener at praksis er en godkjent andel av et yrkesrettet studium, da de fleste studenter er i relevant yrke allerede. Studentene tar utdanningen på deltid og er samtidig i praktisk arbeid, uten at dette er et opptakskrav, og praksis kan tas på egen arbeidsplass. Vi savner her en tydeliggjøring av fagutdanningens ansvar i forhold til at studentene skal få tilfredsstillende praksis.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må tydeliggjøre hvor studentene skal ha sin praksis, om ikke på egen arbeidsplass, tydeliggjøre eget ansvar for å avtale egnet praksis for studentene, hvilke institusjoner det er gjort avtaler med, eventuelt dokumentere inngåtte intensjonsavtaler, beskrive praksisstedene gjennom studieplanen på en konsekvent måte.

3.3.4 Undervisningspersonalets størrelse (kriterium 11)

«Undervisningspersonalet må være stort nok og stabilt nok til å gjennomføre fastsatt undervisning.»

Presentasjon

Fagutdanningen består av: tre ansatte på 30 studenter, 120 prosent stilling. Fagskolen hevder at erfaring fra eksisterende tilbud har vist at forholdet student/ansatt er forsvarlig. Ifølge tabell med oversikt over undervisningspersonell tilknyttet Fagskoleutdanning i Livsstil- og kroniske sykdommer har personalet utdanning og erfaring som sykepleier med videreutdanning med 11 til 26 års erfaring. Stillingsprosent i utdanningstilbudet er 10 prosent for tre faglærere (en kun inne i modul 1), 20 prosent for en faglærer og 50 prosent for to faglærere, hvorav den ene er timebasert avtale og heller ikke ansatt ennå. En faglærer har 20 prosent timebasert avtale. Alle stillingene er faste ansettelser unntatt to faglærere på timebaserte avtaler.

Det er hos enkelte studenter misnøye med at vikarer ikke ble satt inn på deltidsstudiene.

Vurdering

Vi anser antall personale som tilstrekkelig, men det vises ikke til at man har en ordening ved sykefravær hvor vikarer kan dekke dette. Når det hevdes at det skal være 120 prosent stilling i tilknyttet utdanningen, får vi ikke det til å stemme med vår utregning av stillingsprosentene. Dette gjør det vanskelig å vurdere. Likevel synes det å være tilstrekkelig med 120 prosent stilling for antall studenter og det er også enkelte ansatte som har timebaserte stillinger. Det blir ikke fra fagskolens side sagt noe om det foreligger noen plan eller avtale ved sykefravær, kun at rektor vurderer at skolen har som mål å skaffe vikar så fort som mulig på grunn av høy komprimeringsgrad av studiet. Det vises til at det hos enkelte studenter misnøye med at vikarer ikke ble satt inn på deltidsstudiene

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må tydeliggjøre hva skolen vil gjøre ved sykefravær blant faglærerne.

Tilbyder bør tydeliggjøre hvordan man kan lese tabellen for å få den 120 prosent stilling som er beskrevet i teksten.

3.3.5 Undervisningspersonalet (kriterium 12)

«Undervisningspersonalet som skal være knyttet til utdanningstilbudet må samlet ha kvalifikasjoner til å gi den undervisning som følger av planen.

Undervisningspersonalet må dokumentere:

- formell eventuell realkompetansevurdert utdanning som er høyere enn det det undervises i, dog aldri lavere enn tilsvarende toårig fagskoleutdanning
- pedagogiske kvalifikasjoner utdanning og erfaring på det nivå som undervisningen krever
- digital kompetanse i det omfang som undervisningen krever
- yrkeserfaring som gjør at undervisningen knyttes opp mot, og relateres til, dagens yrkesfelt.»

Presentasjon

Skolen stiller krav til undervisningskompetanse med minimum treårig høgskoleutdanning innen helsefag, samt pedagogisk utdanning og minst en av faglærerne må også ha spesialutdanning på høgskolenivå innen fagfeltet pedagogikk. Det forutsettes kunnskaper innen bruk av Office-programmer og IKT-verktøy skolen benytter. Veilederens kompetanse i praksis må ha minimum tilsvarende fagskoleutdanning innen feltet eller treårig høgskoleutdanning i helsefag.

Skolen har fem ansatte faglærere til å undervise og veilede, og skal ansette en til. De har en ansatt jordmor som er inne i modul 1 og underviser. De ansatte har pedagogiske kvalifikasjoner, kun en sykepleier har ikke det og en annen er i utdanningsløp relatert til pedagogikk. Ifølge tabell med oversikt over undervisningspersonell tilknyttet Fagskoleutdanning i Livsstil- og kroniske sykdommer har personalet utdanning og erfaring som sykepleier med videreutdanning med 11 til 26 års erfaring.

Vurdering

Vi mener at det foreligger tilstrekkelig helsefaglig, IKT- og pedagogisk kompetanse til å dekke kravene til fagutdanningen. Det foreligger også relevante kompetansekrav til veiledere i praksis (fagutdanning innen fagområdet eller 3-årig helsefagutdanning). De ansatte har mange års erfaring innen sykepleie, har videreutdanning og siste relevante praksis er av ny dato, fra 2012.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.4 Eksamen og vitnemål

3.4.1 Eksamens- og vurderingsordningene (kriterium 13)

«Eksamens- og vurderingsordningene skal være tilpasset utdanningstilbudet og dets mål.»

Presentasjon

Av søknaden og studieplanen ser vi at vurderingsformene har sammenheng med mål og innhold, og arbeids- og læringsformer, og det er innleveringer individuelt og i grupper. Reglement for fagskoleutdanning i helse- og sosialfag gir studentene rett til å klage på avslag på opptak, ny prøve/kontinuasjon, klage og omsensur, og klage over karakterfastsetting.

Mappevurdering benyttes for å få bedre sammenheng og helhet i læringsprosessen. Arbeidsoppdrag er ikke avsluttet ved innlevering, men er et ledd i læringsprosessen som et grunnlag for veiledning av studenten om hva det må jobbes videre med. Lærer og student går gjennom innholdet i arbeidsmappen et par ganger i året. Studenten fører logg over prosessen i tillegg til refleksjonsnotat over egen progresjon og læring. Arbeidsmappen skal minimum inneholde dokumentasjon på alle obligatoriske aktiviteter i modulen, og denne skal vurderes av faglærer som gir tilbakemeldinger til studenten.

Vurderingsmappen skal inneholde utvalgt dokumentasjon fra arbeidsmappen og skolen foretar uttrekk til vurderingsmappe fra arbeidsmappen.

Gruppene i de ulike modulene arbeider med oppgaver hvor de skal vise forståelse for tema gjennom litteratur og egen kunnskap, og gjennom å drøfte og begrunne de helsefaglige aspektene. De ulike deltakere i gruppene bytter på hvilken gruppe de skal være i, slik at studentene må kunne arbeide med ulike medstudenter. Arbeidskravene vil variere fra framlegg i plenum til å skrive en individuell plan, fremføre rollespill etc. Slutt karakter i modulen fastsettes på grunnlag av en helhetsvurdering av studenten. I tillegg vil momenter som faglig initiativ, deltakelse og aktivitet i samarbeid med medstudenter og lærere bli vurdert gjennom studentenes loggføring og refleksjon.

Faglærer veileder og bistår student og praksisstedets veileder ved oppstart, midtevaluering og sluttevaluering. Vurdering skjer i forhold til skolens mål og studentens egen personlige målsetting for praksisperioden. Dette resulterer i en skriftlig begrunnelse om målene for perioden er innfridd med vurderingen bestått/ikke bestått praksis.

For å gå opp til eksamen i fordypningsmodulen må studenten ha fulgt obligatorisk, avtalt undervisning og gjennomført praksis med godkjent resultat, samt bestått kravene i teorimodulene.

Fordypningsoppgaven/hovedprosjektet gir 14 studiepoeng, er en skriftlig oppgave og gjennomføres i gruppe. Det gis minimum 4 obligatoriske veiledninger på oppgaven. Eksamensbesvarelsen vurderes uformelt ved å vurdere arbeidsfasen og formelt av den skriftlige oppgaven med en muntlig høring.

Dette er en selvstendig modul med egen karakter. Undervisvurderingen utgjør 30 prosent av karaktergrunnlaget og omfatter faglig innhold, kommunikasjon, samarbeid, problemløsning, rapportering, prosjektet som prosess og den helhetlige kompetansen. Sluttvurderingen utgjør 70 prosent av karaktergrunnlaget og knyttes til gruppens sluttprodukt og en individuell muntlig presentasjon. Hovedprosjektet avsluttes med en tverrfaglig prosjekt eksamen med egen karakter. Besvarelsen bedømmes av en ekstern og intern sensor etter vanlig karakterskala, A – F, hvor A er best og F er ikke bestått. Oppgavens omfang er inntil 30 sider.

Vurdering

Vi ser at det hovedsakelig er mappevurdering som danner grunnlaget for den enkelte modul karakter, og ved vurdering av hovedprosjekt/fordypningsoppgave skjer det på grunnlag av en underveisevaluering og en sluttevaluering. Fordypningsoppgaven gir 14 studiepoeng og dette er en selvstendig modul med egen karakter. Undervisvurderingen utgjør 30 prosent av karaktergrunnlaget og omfatter faglig innhold, kommunikasjon, samarbeid, problemløsning, rapportering, prosjektet som prosess og den helhetlige kompetansen. Sluttvurderingen utgjør 70 prosent av karaktergrunnlaget og knyttes til gruppens sluttprodukt og en muntlig presentasjon. Hovedprosjektet avsluttes med en tverrfaglig prosjekt eksamen med egen karakterskala, A-F, og en individuell muntlig høring. Praksis blir vurdert til bestått/ikke bestått. Vi mener at studiet har et dekkende og grundig vurderingsgrunnlag av studenten, og det er tilpasset utdanningstilbudet og dets mål. Eksamen gjennomføres i gruppe uten at det spesifiseres hvor mange som skal delta i gruppen. Det sies intet om hvor omfattende fordypningsoppgaven minimum må være, noe som ikke er tilfredsstillende. I Studieplanen kap. 4 står det at det skal gjennomføres en praktisk eksamen. Denne står ikke beskrevet videre med tidspunkt, relatert til hvilken modul eller om det er for praksisperioden, og heller ikke hva denne eksamen innebærer.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må:

- tydeliggjøre antall studenter som kan delta i samme gruppe i fordypningsoppgaven
- tydeliggjøre hvor omfattende fordypningsoppgaven minimum må være, da den gir 14 studiepoeng
- tydeliggjøre hva som forventes ved den praktiske eksamen og hvordan den skal gjennomføres

3.4.2 Sensorenes kvalifikasjoner (kriterium 14)

«Sensorer skal ha kvalifikasjoner som sikrer at vurderingen av studentene skjer på en upartisk og faglig betryggende måte.»

Presentasjon

Av søknaden og studieplanen ser vi at skolen vil benytte sensorer fra helseinstitusjoner og andre fagskoler med formell utdanning tilsvarende undervisningspersonalets kompetansekrav: Skolen stiller krav til undervisningskompetanse med minimum treårig høgskoleutdanning innen helsefag, samt pedagogisk utdanning og minst en av faglærerne må også ha spesialutdanning på høgskolenivå innen fagfeltet pedagogikk. Det forutsettes kunnskaper innen bruk av Office-programmer og IKT-verktøy skolen benytter. Veilederens kompetanse i praksis må ha minimum tilsvarende fagskoleutdanning innen feltet eller treårig høgskoleutdanning i helsefag.

For å ivareta habiliteten i sensur av eksamener og yrkesrelevants i oppgavene benyttes det en 2. sensor utenfor institusjonen.

Vurdering

Vi anser at kvalifikasjonskravene til sensorer, både interne og eksterne, er tilfredsstillende ut fra krav om formal- og realkompetanse, som til faglærere forøvrig, og at eksterne sensorer ikke er tilknyttet skolen forøvrig.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.5 Infrastruktur

3.5.1 Undervisningslokalene (kriterium 15)

«Lokalene inklusive spesialrom, utstyr og infrastruktur skal være tilstrekkelige i antall og størrelse til at undervisningen kan gjennomføres som forutsatt.

- Det gjelder både egne og leide lokaler. Utrustningen må være slik at den bidrar til å yrkesrette utdanningstilbudet.»

Presentasjon

I følge fagskolens romspesifikasjoner har skolen mange undervisningsrom, noen med plass til 30 studenter samlet, noen med white-board, smartboard og dokkingstasjoner for egen PC. Skolen har egen datasal med nettverkstilknytning med plass til 30 studenter. I tillegg har skolen flere små grupperom med to PC-er med nettverkstilgang. Høgskolen i Østfold stiller øvingsrom til disposisjon for helsefagutdanningene.

Vurdering

Vi mener at oversikten over antall rom tilgjengelig for studentene anses tilstrekkelig. Med mulighet til å låne egnet øvingsrom ved Høgskolen i Østfold kan studentene ha mulighet til å øve seg på praktiske øvelser sammen. At de har nok datamaskiner til alle studentene er også positivt. I følge Årsrapport Utdanningskvalitet 2010-2011 viser det seg i skolens brukerundersøkelse at enkelte studenter er lite fornøyd med skolens lokaler på grunn av store variasjoner i innetemperatur, og med skolens rom og inventar. Det er hos enkelte studenter misnøye med åpningstidene ved biblioteket. Det forutsettes at skolen følger opp egne planer om nye og mer egnede lokaler på Værste og at tilbakemeldinger fra brukerundersøkelsen blir fulgt opp.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør beskrive konkret hva som skal gjøres som oppfølgende tiltak etter brukerundersøkelsen i Årsrapport Utdanningskvalitet 2010-2011.

3.5.2 IKT-tjenester (kriterium 16)

«Tilbyders IKT-tjenester må ha tilstrekkelig kvalitet og omfang til at opplæringen kan gjennomføres som forutsatt.»

Presentasjon

Av søknaden og studieplanen ser vi at IKT tilbudet er som følger; egen datasal med plass til 30 studenter, dokkingstasjoner for PC i klasserom, og i grupperom er det to PC-er med nettverkstilgang. Skolen har trådløst nettverk så studentene kan benytte egen PC med internettilgang. Studentene har tilgang til Østfold Fylkeskommunes utdanningsportal med tilgang til digital læringsplattform (Fronter), egen skolemail, kalender og nettressurser. IKT-tjenester er tilgjengelig også på kveldstid. Alle lærere har tilgang til egen arbeidsplass og egen bærbar PC med tilgang til IKT-tjenester.

Vurdering

Vi anser tilbyders IKT-tjenester som tilfredsstillende ut fra sakkyndiges egne erfaringer fra høgskoleutdanning og fra tidligere vurdering av fagskoleutdanning.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.5.3 Tilgang på aktuell informasjon (kriterium 17)

«Studentene og lærerne må ha god nok tilgang på tjenester som sikrer aktuell informasjon.»

Presentasjon

Av søknaden og studieplanen ser vi at fagskoleutdanningen har god tilgang på litteratur og databaser via Høgskolen i Østfold sitt bibliotek og fagbibliotek. Alle ved skolen har tilgang til Internett og kan benytte Fronter som læringsplattform. Fronter er et enkelt og oversiktlig kommunikasjons- og oppfølgingsverktøy som gir studentene tilgang til timeplaner, semesteroversikt, fagstoff etc., og i tillegg blir det enkelt for studentene å opprettholde kontakt med administrasjon, faglærer og medstudenter.

Vurdering

Vi anser at bibliotek, læringsplattform og ressursider på Internett dekker studentenes behov for informasjon i studiet i tillegg til pensumlitteratur. Vi anser at IKT-tilbudet er tilfredsstillende.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.5.4 Faglig samarbeid (kriterium 18)

«Tilbyder skal ha lokalt eller regionalt samarbeid med yrkesfeltet, eller være med i faglige nettverk som knytter utdanningstilbudet opp mot samfunns- og næringsliv.»

Presentasjon

Av søknaden og studieplanen ser vi at kontakt med fagfeltet blir ansett å være viktig. I Østfold fagskoles vedtekter § 1 (2011) står det at skolens formål er å: ”..tilby tidsaktuell utdanning... - og tilstrebe å bli den foretrukne leverandør av fagskoleutdanning for næringslivet”. Fagskolen vil gjennom sitt nettverk med kommunehelsetjenesten fremskaffe praksisplasser og inngå varige avtaler. Skolen tilbyr veiledningskurs for praksisveiledere. Skolen har jevnlig kontakt med Fylkesmannen i Østfold, deltar i fora der Østfolds virksomhetsledere samles, og det vises til et utstrakt nettverk på landsbasis. Skolen har et faglig samarbeid med de fylkeskommunale fagskolene på Østlandet.

Vurdering

Vi vurderer at fagskolen har knyttet aktuelle kontakter og har et nettverk som kan fremme skolens interesser og gi tilgang til aktuelle praksisplasser for studentene. Viser forøvrig til kriterium 10. Det er hos enkelte studenter misnøye med at vikarer ikke ble satt inn på deltidsstudiene.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må tydeliggjøre eget ansvar for å avtale egnet praksis for studentene og hvilke praksisavtaler som er fremforhandlet.

3.6 Konklusjon fra de sakkyndige

Tilbudet anbefales ikke godkjent.

Tilbyder må:

- tydeliggjøre hva som er relevant praksis og av hvilken varighet denne må være ved realkompetansevurdering for opptak (kriterium 4).
- få inn mer undervisning og faglitteratur relatert til kols, hjerte- og karlidelser, diabetes og sykelig overvekt som nevnt i fagskolens studieplan s. 4 (kriterium 6).
- tydeliggjøre hvor studentene skal ha sin praksis, om ikke på egen arbeidsplass, tydeliggjøre eget ansvar for å avtale egnet praksis for studentene, hvilke institusjoner det er gjort avtaler med, eventuelt dokumentere inngåtte intensjonsavtaler, beskrive praksisstedene gjennom studieplanen på en konsekvent måte (kriterium t10).
- tydeliggjøre hva skolen vil gjøre ved sykefravær blant faglærerne (kriterium 11).
- tydeliggjøre antall studenter som kan delta i samme gruppe i fordypningsoppgaven (kriterium 13).
- tydeliggjøre hvor omfattende fordypningsoppgaven minimum må være, da den gir 14 studiepoeng (kriterium 13).
- tydeliggjøre hva som forventes ved den praktiske eksamen og hvordan den skal gjennomføres (kriterium 13).
- tydeliggjøre eget ansvar for å avtale egnet praksis for studentene og hvilke praksisavtaler som er fremforhandlet (kriterium 18, men også 10).

Tilbyder bør:

- tydeliggjøre begrepene habiliterende og rehabiliterende, og hvorfor de kommer atskilt ulike steder i teksten (kriterium 6).
- tydeliggjøre hvordan man kan lese tabellen for å få den 120 prosent stilling som er beskrevet i teksten (kriterium 11).
- beskrive konkret hva som skal gjøres som oppfølgende tiltak etter brukerundersøkelsen i Årsrapport Utdanningskvalitet 2010-2011 (kriterium 15).

4 Tilvarsrunde

NOKUT mottok den 1. august 2012 tilbakemelding fra søkeren på de sakkyndiges vurdering.

4.1 Søkers tilbakemelding på sakkyndig vurdering

Opptakskrav

Krav til opptak er fullført videregående opplæring fra studieretning for helse og sosialfag, eller tilsvarende. Dette innebærer også helsefaglige utdanninger før Kunnskapsløftet. Skolen følger nasjonale retningslinjer vedtatt av NUFHS, se vedlegg 4.

Søkere med praksis som ikke kan dokumentere kravet om fagbrev/vitnemål kan realkompetansevurderes i forhold til de allmenne fagene og yrkesfagene i henhold til Opplæringslovens § 4A-3 og forskrifter til Opplæringslova § 4-13.

Minimumskrav for inntak er et av følgende punkter:

- Realkompetanse i studieretning helse og sosialfag på Vg1 og Vg2 som beskrevet over, og 5100 timer relevant praksis
- Minimum 8400 timer relevant praksis

For studieretning livstils- og kroniske sykdommer er relevant praksis arbeidsoppgaver innen stell og pleie i helse og omsorgssektoren, både offentlig og privat. Det er vanskelig og å gjengi en uttømmende liste, men eksempler er sykehjem, hjemmesykepleien, sykehus, helsehus, omsorgsboliger etc.

Faglitteratur

Følgende bøker er lagt til under litteratur:

- Ifeld Annette (2005) Sammen kan i tabe jer
- Munkgaard Danmark ISBN: 978-87-6280-552-1
- Hjalmarsen Audhild (2012) Lungerehabilitering
- Cappelen Damm akademisk ISBN: 978-82-0235-933-1
- Rasmussen Anni m.fl. (2001) Sygepleje til mennesker med diabetes
- Munkgaard Danmark ISBN: 978-87-6280-172-1
- Veileder i habilitering og rehabilitering av mennesker med lungesykdommer IK-2710
- Statens helsetilsyn
- Mæland John Gunnar (2006) Helhetlig hjerterehabilitering
- Høyskoleforlaget ISBN: 978-82-7634-715-9
- Norsk Peter (2008) Pas på blodtrykket
- Frydenlund ISBN: 978-87-7887-529-7

Praksis

Tilbyder har eksisterende intensjonsavtaler med bl.a. Sykehuset Østfold og Vestfold.

Praksisen er en obligatorisk del av studietiden og gjenspeiler innholdet i teorimodulen. Praksisplassen og gjennomføringen skaffes og/eller godkjennes alltid av skolen. Det kan velges mellom to ulike former for praksis:

Praksisutplassering på arbeidsplasser som tilbyr helsetjenester (hjemmetjenester, helsehus sykehjem, sykehus, omsorgsboliger, bofellesskap, dagsenter, eldresenter etc.) er egnet for studenter som ikke har praksis fra arbeid med mennesker og/eller som ikke har sitt daglige arbeid innen et egnet fagfelt.

Undervisningspersonalets størrelse

Helseutdanningene ved Østfold Fagskole er deltidsstudier med en kveld og en dag pr. uke. Skolen har ikke avtaler med faste vikarer men målet er å skaffe vikarer så snart som mulig.

- Fagmiljøer på sykehus og institusjoner blir kontaktet
- Studentene har på sin læringsplattform studieplan som viser hvilke oppgaver de skal arbeide med
- Timeplan blir endret slik at andre lærere ved skolen blir benyttet.
- Innen en uke foregår nødvendige engasjement av vikarer og eventuelle endringer av timeplan.

På helseutdanningene var det 5 studenter av 100 som svarte på brukerundersøkelsen våren 2010 i forhold til vikarer. Høsten 2010 var det en lærer som ble langtidssykemeldt men en annen lærer med tilsvarende kompetanse tok timene etter en endring på timeplanen.

Eksamens- og vurderingsordningene

Fordypningsoppgaven gjennomføres i gruppe med størrelse 2-6 studenter.

Fordypningsoppgavens omfang er på 14 fagskolepoeng. Den skriftlige besvarelsen skal være på 10.000 ord +/- 10 %.

Praktisk eksamen er fjernet fra studieplanen da det var ment muntlig eksaminasjon av den skriftlige hovedprosjektoppgaven.

4.2 Sakkyndige tilleggsvurdering

Søkers tilbakemelding om opptakskriterier og realkompetansevurdering er tilfredsstillende ved minimumskrav for inntak er helse- og sosialfag på Vg1 og Vg2 med ca. tre års relevant praksis eller minimum fem år relevant praksis.

Endringene i undervisning og faglitteratur relatert til kols, hjerte- og karlidelser, diabetes og sykkelig overvekt er i tråd med de endringene vi har påpekt som nødvendige.

Forholdene rundt praksis er nå tilfredsstillende begrunnet.

Søker har tydeliggjort på en god måte at de har et tilfredsstillende opplegg ved sykefravær blant lærerne.

Søkers tilbakemelding er tilfredsstillende tydeliggjort eksamens- og vurderingsordningene rundt fordypningsoppgaven og den praktiske eksamenen.

4.3 . Endelig konklusjon fra sakkyndig komité

Fagskoletilbudet anbefales godkjent.

5 Vedtak

NOKUT anser de faglige kravene for godkjenning av fagskoleutdanningen *livsstils- og kroniske sykdommer*, toårig stedbasert fagskoleutdanningen på deltid ved Østfold Fagskole som oppfylt. Vedtaket er fattet med hjemmel i:

- Lov om fagskoleutdanning 20.06.2003 nr. 56
- Kunnskapsdepartementets forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 01.02.2010 nr. 96
- NOKUTs retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning av 26.01.2009

Vedtaket gjelder utdanningstilbudet slik det fremgår i søknaden av 14.02.2012 og søkers kommentarer til sakkyndig rapport av 25.06.2012.

6 Dokumentasjon

Rapporten er skrevet på bakgrunn av:

- Søknad fra Østfold Fagskole datert 14.02.2012 om godkjenning av fagskoleutdanningen *livsstils- og kroniske sykdommer*. Utdanningstilbudet er et toårig stedbasert tilbud som gis på deltid (tilsvarende ett år på heltid). NOKUTs saknummer: 12/129-1
- Tilbakemelding på sakkyndig vurdering datert 25.06.2012. NOKUTs saksnummer: 11/129-8.
- Tilleggsvurdering fra sakkyndig, datert 17.08.2012

Vedlegg 1:

Sakkyndig komité

Den sakkyndige komité har bestått av følgende medlemmer:

Høgskolelektor Bente Bjørslund, Høgskolen i Hedmark

Bjørslund er utdannet sykepleier med Mastergrad i ernæring, helse og miljøfag. Hun har videreutdanning blant annet i høgskolepedagogikk. Bjørslund er klinisk sykepleiespesialist innenfor astma, og har lang erfaring med lungesykdom fra Sentralsykehuset i Akershus og Sykehuset Innlandet. Hun har vært en sentral aktør i blant annet et KOLS prosjekt, og et samarbeidsprosjekt mellom sykehus, høgskole, og kommunens hjemmebaserte tjenester med fokus på samhandling og kompetanse.

Fagsykepleier Siw Marstad Storsveen, Sykehuset Innlandet

Storsveen er utdannet sykepleier og jobber til daglig som fagsykepleier ved Sykehuset Innlandet. Hun har deltatt på diverse kurs innen hjerterehabilitering, og har vært initiativtaker og pådriver til å starte en hjerteskole i Elverum. Hjerteskolen er et tverrfaglig to-dagers kurs for pasienter og deres pårørende. Storsveen er sentral i utviklingen av et undervisningsopplegg for hjertesviktpasienter og deres pårørende. Hun er også hovedveileder for sykepleiestudenter ved Sykehuset Innlandet.

De sakkyndige har erklært at de ikke har tilknytninger til utdanningstilbudet eller tilbyder, som gjør dem inhabile til oppdraget.

Søkerinstitusjonen har fått anledning til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige, og har ingen merknader.

Vedlegg 2:

Mandat for sakkyndige til faglig vurdering av søknad om godkjenning av utdanningstilbud

1. Det skal foretas en faglig vurdering av søknad om fagskolegodkjenning for fagskoleutdanning *livsstils- og kroniske sykdommer* ved Østfold Fagskole.
2. Den faglige vurderingen skal foretas i henhold til kapittel 7 Standarder og kriterier for godkjenning av utdanningstilbud i Retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning.
3. Kriteriene, 1 – 18, er likeverdige og må vurderes som tilfredsstillende i forhold til et minimum av hva som forventes av kvalitet i fagskoleutdanning.
4. Den sakkyndige vurderingen baseres på tilbyders søknad og annet relevant skriftlig materiale som anses som nødvendig for faglig vurdering.
5. De sakkyndige skal ikke vurdere faglig kriterium 5.
6. Vurderingene må gis en tydelig begrunnelse og en entydig konklusjon og nedfelles skriftlig.
7. Den faglige vurderingen skrives inn i en rapport sammen med NOKUTs egen vurdering av styringsordning, reglement og kvalitetssikringssystemet. Det skrives en rapport for hvert utdanningstilbud. Rapporten danner grunnlag for NOKUTs vedtak.
8. Sakkyndig kan bli pålagt å utføre en tilleggsvurdering av søkers kommentar til den faglige vurderingen. Både søkers kommentar og eventuell sakkyndig tilleggsvurdering inngår i NOKUTs beslutningsgrunnlag.
9. Sakkyndig arbeider på oppdrag fra NOKUT og skal dermed ikke diskutere vurderingen i media eller med søker før vedtak er fattet.

NOKUTs godkjenning av fagskoleutdanning er hjemlet i

- Lov om fagskoleutdanning av 20.06.2003 nr. 56
- Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 01.02.2010 nr. 96
- NOKUTs retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning datert 26.01.2009